

"...

Davacı, vekilinin Anayasa'ya aykırılık iddiasının gerekçesi: (Özet olarak)

Anayasa'nın 46. maddesinde, "Çalışanlar ve işverenler önceden izin almaksızın sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptirler." denilmektedir. Anayasamız bu kural ile çalışanların sendika özgürlüğüne ve kişisel haklarını gerek kamu otoritesinin keyfi davranışlarına, gerekse işverenlerin ve sendikaların baskı ve tehditlerine karşı korumuştur. Buna göre, çalışan her yurttaş kendi işkolunda ya da işyerinde kurulmuş olan sendikalardan dilediğine girmekte, girdiği sendikalardan çıkmakta, ya da hiç bir sendikaya girmemekte serbesttir. 274 sayılı Sendikalar Kanununa Anayasa'nın tanıdığı bulunduğu hakların işverenlerce, işveren ve işçi Sendikalarınca ihlâlini önlemek için gerekli hükümler konulmuştur. Buna rağmen 274 sayılı Kanunun 21. maddesi gerek bu kanunda, gerekse Anayasa'da tanınan hakları ortadan kaldırmaktadır. Bu madde yürürlükte kaldıkça sarı sendikalar çalışanların ekmeği ve geleceğiyle oynayacak ve böylece sendikalar girilmesi ihtiyari birer örgüt olmak niteliğini yitirerek çalışanları üye olmayan zorlayan birer kuruluş haline gelecektir. Böylesine uygulamalara yol açan hükmün Anayasa'ya aykırılığı meydandadır, iptali için Anayasa Mahkemesine baş vurulması gerekir.

Sendika vekilinin savunması : (Özet olarak)

274 sayılı Sendikalar Kanununun 21. maddesi bir kimsenin iradesini kullanarak Anayasa'nın 46. maddesinin kendisine tanıdığı sendikaya üye olmak veya olmamak özgürlüğünden üye olmamayı üstün tutmuş olmasının sonucunu düzenlemektedir. Bir hakkın olumlu ya da olumsuz olarak kullanılması bu haktan yararlanmak ya da yararlanmamak biçiminde meydana gelir. Hakkın üstün tutulan biçiminin onu kullanan için maddî bir zarar meydana getirmesi, bu hak ve özgürlüğü düzenleyen yasa hükmünün Anayasa'ya aykırılığım gerektirmez. Bu nedenlerle Sendikalar Kanununun 21. maddesi Anayasa'ya aykırı değildir.

Mahkemenin kararı :

"Davacı vekilinin Anayasaya aykırılık iddiasının ciddî olduğu kanısına varıldığından Anayasa'nın 151. maddesine göre dosyanın Anayasa Mahkemesine tevdiine, Anayasa Mahkemesince bu konuda verilecek karara kadar dâvanın geri bırakılmasına karar verildi."

274 sayılı Sendikalar Kanununun iptali istenen 21. maddesinin dâva tarihindeki metni :

Madde 21- "Bu kanuna göre kurulan işçi veya işveren teşekkülünün kendi faaliyetleri sayesinde mensuplarına sağladığı hakların o teşekkülün mensubu olmayanlara teşmili bahse konu teşekkülün yazılı muvafakatına bağlıdır.

Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 8. maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunun bir toplu iş sözleşmesini teşmil etmesi halinde yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz."

Dayanılan Anayasa maddesi :

Madde 46- "Çalışanlar ve işverenler, önceden izin almaksızın, sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptirler.

Esas Sayısı:1970/46
Karar Sayısı:1971/24

İşçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin bu alandaki hakları kanunla düzenlenir.

Sendika ve sendika birliklerinin tüzükleri, yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olamaz.""